

Skole, der førte til Præliminæreksamen, fordi det nu engang var en Nødvendighed. Derfor skulde det alene være de egentlige Realklasser, man skulde tage Hensyn til ved Støtten. Saaledes stod Folketinget endnu enstemmigt i Fjor. Nu foreslaas der os i Aar, at Staten skal tage en helt anden Stilling til vort Skolevæsen, end den hidtil har taget. Forslaget melder sig som et Forslag om „højere Almenskoler“. Det er et nyt Navn til Latinskolerne, og det er et smukt Navn. Men det er ogsaa et Navn, som alle maa være klar over betyder en fuldstændig Forandring af, hvad Latinskolerne hidtil have været i vort Samfund, idet Staten nu slaar fast, at de ikke længere blot skulle være Forberedelsesskoler til Universitetet, men Skoler, som Staten vil have alle, saa vidt de have Hoved dertil, til at gennemgaa. Staten har hidtil ikke særlig taget sig af den højere Almindelse for dem, der vare komne ud af Folkeskolen. Men nu skal Staten til at gøre dette Skridt, og som Følge deraf kommer det til at gaa ud over de andre Skoler, vi hidtil have haft.

For det første gaar Forslaget ud paa at erklære, at *den danske Folkeskole kun er god nok til 11 Aars Alderen*. Det er jo den første Paragraf i Forslaget, der slaar dette fast. Det vil sige for de gode Hoveder. Det er en utrolig Vægt, der i dette Forslag lægges paa de gode Hoveder. Kun til 11 Aars Alderen er Folkeskolen god nok for de gode Hoveder. Saa maa de over i noget, man kalder „Mellemskolen“. Hvis Hovederne ikke ere gode nok til at gaa videre, maa de nøjes med den. Men ere de tilstrækkelig gode, skulle de over i det, man kalder „Ungdomsskolen“, altsaa det, som nu skal træde i Stedet for den gamle lærde Skole. Det er som sagt en helt ny Plan for vort Skolevæsen. Det er Begyndelsen til, eller rettere sagt, det er Ordningen af en „*Enhedsskole*“. Det er rigtig nok sagt, at her slet ikke er Tale om nogen Enhedsskole. Men det er løjerligt, for man behøver jo blot at læse Forslagets Motiver. Desværre har jeg opdaget, at saare mange Medlemmer endnu ikke have faaet Tid til at læse det interessante og omfattende Værk, som hedder Motiverne til denne Lov. Men jeg vil blandt andet anbefale dem at læse paa Side 22 hele Ministeriets Udvikling af, hvad Enhedsskolen er, og hvorledes dette er Begyndelsen til en Enhedsskole i den Forstand, som det her udvikles. Det er meget interessant at se, hvorledes man vil sørge for, at der skal være ligelig Adgang

for alle til at blive delagtige i den højeste Dannelse, og det er den, der naas ved at tage Studentereksamen. Der er blandt andet en Slutning deri, som ligner nogle Ord, som det ærede Medlem for Frederiksberg (Ottosen) i Gaar udtalte, men som jeg vil tillade mig at sætte et lille Spørgsmaalstegn ved. Han udslyngede en Sætning, der lød omtrent saaledes: Folket er en Enhed, saa maa dets Skole ogsaa være en Enhed. Det er et klingende Ord, som lyder godt, men det er noget, man gerne skulde tænke en lille Smule nærmere over, inden man uden videre underskriver det som en gældende Grundsætning. Man kunde jo nemlig lige saa godt sige: Folket er fuldt af Forskelle, derfor maa Folkets Skoler ogsaa være forskellige. Der er sandelig saa mange Forskelligheder inden for et Folk, som netop trænge til forskellig Skoleundervisning, saa man akkurat lige saa godt kan gøre dette gældende. Denne Sag kan overhovedet ikke afgøres ved saadanne smaa nemme Vendinger som denne. Det gælder om, hvordan Enheden tilvejebringes. Jeg for mit Vedkommende kan godt være med til at arbejde hen til en organisk Forbindelse mellem de forskellige Arter af Skoler. Jeg tror, der er meget forstandigt i den Tanke, men jeg ønsker, at *Folkeskolen skal faa Lov til at gøre sin Gerning uforstyrret*, og jeg mener, at *de andre Skoler, lærde Skoler, Realskoler, Handelsskoler osv.*, hvad de allesammen hedde, *maa indrette sig efter Folkeskolen og bygge paa det, der er givet i den*. Det maa ikke være dem, der bestemme, hvorledes hele vort Undervisningsvæsen skal ordnes fra øverst til nederst. Men det er i Virkeligheden det, der her er sket. Det Maal, det efter Forslaget gælder om at faa Folk frem til, er Studentereksamen. Side 23 i Motiverne kaldes det dette „høje Maal“. Saa kunne de, der ikke kunne følge med saa langt, falde fra og komme i de meniges anden Klasse ved Udgangen af Mellemskolen, og de, som ikke en Gang kunne naa saa vidt, kunne blive siddende i den Folkeskole, som har faaet Statsmagtens Attest for egentlig ikke at due for de gode Hoveder længere end til deres 11te—12te Aar. De, der blive siddende, ere saaledes stemplede som dem, der i Virkeligheden ikke kunne naa til en videregaaende Dannelse. Som det fremgaar af Motiverne, og som det ogsaa fremgik af det ærede Medlems Tale i Gaar, er man begyndt med at spørge: Hvordan skulle vi indrette den lærde Skole? Det er jo meget naturligt, for vi skulle huske paa,